

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenšči ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakove velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petst-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vose prepirajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravišstvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Bogot 7. jan. Oficijalno. Prehod čez Balkan se je z velikimi težavami vršil. V bitvi 31. pri Taškiseni je bil anglešk polkovnik Baker od Rusov ranjen in ujet, ruski general Mirković teško ranjen. Dne 3. januarja so Rusi marširali v Sofijo, kjer je bila božja služba v stolnej cerkvi. Sofija je bila le od vzhodnje strani utrjena, zato je Gurko nameraval glavni napad od severozapada napraviti. Turki so se vendar po noči brez boja nazaj pomaknili. Ko so Rusi Sofijo posedli, porinili so prvo vojsko dalje in en oddelek poslali, da Srbom, ki od Pirota marširajo, roko podajo. — Dne 2. jan. je bil mal boj pri Mirkovem, kjer je general Ratalej padel in general Filozofov bil ranjen.

Carigrad 7. jan. Demisija Mahmut-paše se nij sprejela. — Iz Peterburga se čuje, da Rusija terja, naj se prej vojaška poveljnika na bojiči zaradi premirja pogodita, predno je mogoče kakovo posredovanje sprejeti. Porta mora začeti.

London 7. jan. Reuterjevo agentstvo pravi, da je Layard oficijalno velicemu vezirju rekel, da Rusija želi pred posredovanjem sklenjenje premirja od strani obeh glavnih poveljnikov.

Belgrad 7. jan. Dvanajst sto ranjenih Srbov je sem pripeljanih bilo. Javna pioslopja se v bolnice izpreminjajo. Vojska, ki je vzela Caribrod, ne more zaradi snega naprej.

Rim 6. jan. Kralja je včeraj huda mrzlica prišla, potem so se mu desna pljuča vnela. Bati se je, da pride močvirska mrzlica zraven (poslednja je jako nevarna, kri

ostrupljujoča). „Diritto“ poroča, da se je kralj prehladil, ko je v Turin potoval.

Vojska.

„Zasedenje Sofije je po vzetji Plevne največji dobiček, katerega so Rusi dozdaj v Evropi dobili“, pravi turkoljubna „N. fr. Pr.“ in nadaljuje: „Posestvo tega velicega in ljudnatega kraja odpre ruske armadi obširno in bogato polje za dobičanje živeža in je torej za rusko zapadno armado konec pomanjkanju. Razven tega se bode osvojena Sofija pod rokami spretnih ruskih inženirjev kmalu v orožjarnico prve vrste izpremenila, na katero oslanjajo se mogočtem Rusi operirati proti Filipopolju in Adrianopolju.“ Tudi drugi, prijateljski in neprijateljski listi se skladajo v misli o velikej važnosti dejanja, da so Rusi Sofijo vzeli.

Češki vodja dr. Rieger,

načelnik čeških deželnih in državnih poslancev, priobčuje v „Pokroku“ članek s svojim podpisom, v katerem izreka, da češka politika v novem letu ostane nespremenjena, torej novih programov zastopcem in zaupnim možem češkega naroda nij treba. Obseg Riegrovega pisma, ki je tako rekoč proglas do naroda češkega, je v skrajšani obliki ta-le:

„Od nekdanj je bilo položje češkega naroda težavno. Postavljen v sredo Evrope na razmejo velicnih plemen, bil je priča največjim bojem, ki so razirali človečanstvo, da, celo postavil se večkrat tem bojem še na čelo, odnesel iz njih smrtne rane, tako da se je uže večkrat dvomilo o životnej njegovej moči. V tacem položji je češkemu narodu treba složnosti in vseh sil zjedinjenja, da navale nasprotnikov odbije; k temu nij treba kazati sveta Svetopolkovega in osode polabskih Slo-

vanov. Ta enota mora biti v enotnem vodstvu, in to more le zboru mož pripadati, ki imajo zaupanje naroda in so od njega poklicani kot njegovi polnomočniki. Ne pravimo, da bi v teh možeh morala biti politična modrost vsega naroda usredotočena, vsak ima pravo preišljati o političnih potrebah naroda, ali kadar gre o dejanji, mora biti avtoriteta, brez nje nij enote ni sile. Ta avtoriteta mora pripadati zboru narodnih zastopnikov, mej katerimi mora zopet odločevati večina, ker brez tega nij organizmov svobodnih.

„Ko so pred 50 leti buditelji češkega naroda s pravim junaštvom lotili se obupnega dela skoro breznačejnega, tačas si pri našej stvari nij bilo mogoče nabrati niti česti in slave niti imetka. Zdaj stoje stvari uže drugače, zdaj se uže lahko napačni proroki oglašajo, ki napačne ceste nasvetujejo. V novejšej dobi čujemo besedo „činnost“ (aktivnost) proti avtoriteti celega narodnega zastopstva. Ali razlogi, zakaj ne pošiljamo v državni zbor, so znani. Nemški naši sosede pač pošiljajo, a ne morejo reči, da so zadovoljni z rezultati. Sicer pa nedelavnost na ta kraj ne sili, da bi bili tudi na drug način nedelavni, zlasti ne na polji izobraževanja naroda, na polji literature, znanosti, preiskovanja zgodovine, razširjevanja vednosti politične s knjigami, žurnalistike, z živo besedo in na sto drugih načinov.

„Zastopnikom naroda našega nij mogoče očitati, da bi se hoteli nagoditi vsakako in z vsem zadovoljiti. Ko bi to bilo, bili bi šli v državni zbor po direktnih volitvah. Prepričanje njih jim ukazuje braniti pravo, ograditi se, kjer je temu prilika, a ne prositi milosti, kjer imajo pravo zahtevati. So ljudje, ki jim hote očitati neko preobilnost v mišljenji avstrijskem. Ali tega ne more no-

Listek.

Razvoj svetovne poezije.

(Spisal J. B. K.)

(Dalje.)

V Italiji se romantika vsled silnih reminiscenc na antikne izglede nij mogla razviti tako, kakor drugod; tudi slovstvo laško nema onega edinstvenega razvitka, kakor so ga imeli drugi rodovi — vsaj je tamkaj mesto miru gospodaril vedno in vedno meč. In Dante, ki je koj v početku laškega slovstva sè svojo „divina Comedia“ ustvaril največje delo, katerega imajo Italijani, prerezal je s tem tudi nit daljnemu višjemu razvitku. Petrarca in Boccaccio sta si ohranila daljši upliv na poznejše slovstvo. Prvi je zvalil celo vrsto sonetnih pevcev, zadnji pa grozni broj novelistov, katerih imena kinčajo zgodovino

rodbine Medici. Prvi zastopnik laške romantike pa je Ariosto in za njim jo je Torquato Tasso privel na najvišjo stopinjo. Za njim pak se prične propast laške poezije, in niti Alfieri in Parini niti Foscolo nijso je mogli zadržati. Revolucija francoska pak je tudi tu učinila svoj dobrodejni vpliv, in sedaj srečamo zopet ime, ki je jasno zapisano v zgodovini, ime Alessandro Manzoni, ki je prvak laških novoromantik, katerim gre kakor Francozom hvala, da so oživelj otrpno in okuženo slovstvo.

Najčistejše in najbogatejše se je razvila romantična poezija na pirenejskem polotoku in španjski narod je oni, ki ima mej vsemi evropskimi rodovi najbolj samostojno narodno slovstvo. Od naredne epike, — kdo ne pozna španjskih romanc? — prišla je, dosledno in redno pot hodé, do umetne lirike, in od tod na dramo. Narodna epika je cve-

tela za časov pojemanja arabskega vladanja, spomnimo se le romanc o Cidu, nehala je koncem bojev z Moslemi. Provenčalska poezija je počela pozneje vplivati, in za časa Karla V. jela se je cvetka španjskega slovstva krasno razvijati. Lirika je cvetela. Sedemnajsto stoletje pa nam kaže vrhunec španjske literature, in vlade treh Philipov obsegajo njeno zlato dobo. Cervantes, ki je, kakor znano, v ječi, kamor so ga utaknili zaradi dolgov njegovi upniki, rodil idejo k neumrjočemu Don Quixoteju, Lenardo de Argensola, Lope de Vega, ustanovitelj španjske drame, Calderon de la Barca — katoliški pesnik par excellence — to so kameni, ki zaznamujejo skrajno višavo španjske poezije. Za njimi pa gre pot zopet navzdol — posnemanje se pričinja. V teku dveh stoletij ne srečamo več svetlega imena, — vsakdanji neoriginalni produkti se nam kažejo — in kaj bi tudi ne?

beden trditi, da bi bili oni proglašili obvarovanje Avstrije za vsako ceno, tudi za ceno pogube našega naroda. Naši zastopniki so zmirom hoteli ohraniti Avstrijo kot federativen organizem, kot državo držav. Avstrija nam torej nij bila sama najvišji cilj, temuč nam je bila blagost naroda našega najvišja svrha, a Avstrijo, vsem narodom enako pravično, smo smatrali za sredstvo k cilju svojemu. Če je otec Palacki rekel, da „nam ne bi moglo ležeče biti na ohranjenji Avstrije, ko bi bilo gotovo, da ona nam neče biti in nikdar ne bode pravična,“ za to ga ne bode valjda nihče karal, ali tudi tega za zdaj trditi nečemo, da v Avstriji nikoli in v nobenih razmerah pravičnosti ne bode. Kar je pa bilo cele véke izgubljeno, to se ne da vzponoviti v dvajsetih letih. Tudi Ogri nijso svojih prav dosegli v enem letu, in oni nijso bili nikdar tako vrženi nazaj, kakor mi.

V tacih razmerah bode prijazna vnanja politična konstelacija boljši čas prinesla. Kako in kedaj ga porabiti, to je nalog poslancev.

Proglas dalje svari, postavljati se le na stalo sovraštva do Nemcev, ker bi bilo nevarno provocovati ali dražiti živelj tako močni, ravno kakor bi bilo nevarno od njegove prijaznosti kaj upati. Ideal Čehom naj bi bilo tiho pomirljivo sosodstvo.

Osodno bi bilo, ko bi zanemarjali pestovati idejo vzajemnosti slovanske, ali najprej sami delajmo, sami sebe učvrstimo. Slovanstva vprašanje ne bode rešeno vse in celo to leto, vsacemu letu je prisojena ena uloga, a Slovanstvo raste k bodočnosti. Denašnja vojna bode prinesla svobodo južnim Slovanom, nam more koristiti le posredno, stvarjajoč razmere, katere bomo porabili...“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 8. januarja.

Ogerski parlamentni odbor za finance je sklepal o pogodbi z avstr. Lloydovo parnoladijsko družbo pa sklenil odbiti ali izbrisati nekoliko mesečne državne podpore pri čl. 38. Minister Tisza pak je dejal, da vlada ta čl. smatra kot važen v nagodbi in ga terja nespremenjenega v nagodbi. S tem je kabinetsko vprašanje postavljeno, ministerska kriza. Najbrž se bodo Magjari Tiszi udali in krize bo konec.

Vnanje države.

Nij verjetno, da bi se kljubu vsemu posredovanju in premirjevanju kakov mir na-

redil. Tudi bi zdaj ne bil še dober, ker bi Rusijo in ugodno rešenje orijentalnega vprašanja na polovici pota ustavil. Rusi so pa preveč previdni in bistri, da bi si dali kaj takega usiliti.

Mej **Anglijo** in Rusijo je razmera še vedno napeto. Vendar so angličanski vojni kričarji nekoliko potihnili, ker jih lastni rojaki k miru kličejo. Mogoče je, da bode parlament razpuščen in bode naravnost dežela po novih volitvah vprašana, ali hoče vojske ali ne. V tem slučaju se bodo morda stranke čisto drugače osnovale nego so bile dozdej.

Italijansk državnik general Lamar-mora je 5. t. m. v Florenci umrl. Rojen je bil 1804 in je dorastel vstopil v sardinsko armado, pozneje je bil vojni minister, poveljnik kora, ki se je udeležil krimske vojske. Zveza Italije in Prusije leta 1866 je njegovo delo. Poleg Kavurja je on morda mej poslednjimi italijanskimi državniki največ za zjedinjenje Italije storil.

Iz **Carigrada** se poroča o rastočej nezadovoljnosti mej ljudstvom. Tuji poslaniki se boje revolucije in vladi naročajo, naj skrbi za javni red. Parlament sam je precej na stran nagnen. On bi rad Mithada poklical, a sultan se drži Mahmuda. Tako na vse zadnje še lahko do notranjih bojov pride.

Dopisi.

Iz Ljubljane 8. januarja. [Izviren dopis.] (Ljubljansko nemško gledališče. — Nemški organ kranjske nemškutarske stranke. — Mizerija mej nemškutarji.) Morda bode bralce „Slovenskega Naroda“ zanimalo, če jim denes malo odgrnem kulise nemškutarske stranke v Ljubljani.

Nemško gledališče v Ljubljani v zadnjem času jako hira, tako, da celo referent toliko za nemštvo vnete uradne „Laibacher Zeitung“ v zadnjih številkah izraža glasno nevoljo o predstavah sploh, v obče pa vedno graja vodjo nemškega gledališča, g. Fritzscheja. Tudi nemški „Theatercomité“ je pisal vodju nemškega gledališča pismo, v katerem zahteva, naj osobje, ki se je po odpustih jako skrčilo, nadomesti, kar pa baje ostane brezvspešno. Umazana reklama za igro: „Wenn man im Dunkeln küsst!“ (po najbolj umazanih kotih Ljubljane so bile te besede nabite na rumenih majhenih koscih papirja), vzbudila je tudi v najstrastnejših nemškutarskih krogih občno indignacijo. Če se mora nemško gledališče v Ljubljani, o katerem Dežmani, Schreyi in drugi v deželnem zboru pravijo, da je „kulturni institut“, samo še s tem galvanizirati in pri hromem življenju ohraniti, da se več

dnij prej sè špekulacijo na spolni nagon, na obscenost, nabija okolo voglov in sekretov po mestu „wenn man im Dunkeln küsst“, samo da bi se občna radovednost vzbudila in zopet enkrat „polna hiša“ naredila, — daleč ste uže z nemško kulturo prišli. Radovedni smo, ali so bili oni plakati — za otroke ženskega spola ne baš pripravi — od ostre naše policije dovoljeni.

„Laibacher Tagblatt“, alias „der dumme Kerl von Laibach“, je zadnji čas zaradi svoje velike neumnosti uže nemškutarjem presedal. Ker ga je bivši „Inseratensammler“ dunajske „Gemeindezeitung“ in ob času Hohenwarta v Ljubljano pahnjeni posredovalec služb za dekle, g. Müller, tako bedasto uredoval, da je bilo vsem preveč, prepovedali so mu uvodne članke pisati. On sme le s škarjami še uredovati. Za uvodne članke so najeli od novega leta, kadar bode treba, kakor slišim, finančnega svetnika Dimica, ki je svoj čas bil urednik „Laibacher Zeitung“ in dopisnik „N. fr. Pr.“ iz Ljubljane. Rubriko: Aus den slovenischen Blättern, katera je ena „najgenialnejših“, bode tudi v novem letu nadaljeval šolski agitator in rovar g. Sima, urednik nemčurske „Schulzeitung“, kajti g. Müller ne razume besedice slovenski. Kadar je to rubriko sam Müller pisal, predstavil mu je slovenske stavke kdo drug, kak pisar ali kogar je dobil. Lokalni del pa je prepuščen tudi v tekočem letu g. Müllerju. Financijalno stanje „Tagblatta“ je gotovo najslabše mej vsemi ljubljanskimi listi, jako mizerabel, kajti ima le okoli 300 naročnikov. Zdaj je zopet zadnji poskus, ali ga je še mogoče vzdržavati, drugače koncem junija preneha, kajti nemškutarski „kavalirji“ so se naveličali pokrivati deficit leto za letom, s tem, da vsakateri plača od 30 do 50 goldinarjev na leto.

Iz tega vidite, da je nemškutarstvo v svojej notranjosti jako trhleno, puhlo in ničevno. Kakor brž le ena protivna mu sapica potegne, pa bode vse vkup padlo. Mi pa moremo ponosno reči, da, če vedno se nam trda godi v opoziciji, vendar nam doraščajo vedno nove moči iz neizcrpljivosti svete naše ideje in iz zdravih žil ljudstva samega. Zato: neudamo se!

Iz Postojne 5. januarja. [Izviren dopis.] Poročilo občnega zbora naše čitalnice 27. grudna 1877 je to: Znotranjih društvenikov je bilo navzočnih 18. Po dovršenem programu pričelo se je glasovanje za novi odbor, za leto 1878. Za predsednika je bil izvoljen

Španjska je ležala v jeklenih okovih, v katere jo je tiščala verska nestrpljivost.

Portugalska pak je le v dobi svoje državne mogočnosti, v 16. stoletji — rodila velicega duha in to je Camoens.

In kakor španjska, razvila se je na narodnej podlagi angleška literatura. Tu imamo one krepke balade, iz katerih veje isti originalni, narodnostni duh, ki je spremljeval vso umetno poezijo angleško v njenem narastaji. In na takej narodnej podlagi razvila se je tudi angleška drama, največji triumf umetne poezije. Več jih je bilo, ki so pripravljali pot Shakespeareju, in on, največji ženi, kar jih je rodila zemlja, ustanovil je dramo, kakoršna je za veke. Pod Cromvellom je propala poezija, po vrnitvi Stuartov pak je z Miltonom pospela se zopet kvišku, rastla je s Popejem in Thomson-om, za katerima prideta Sterne in Goldsmith.

Slovstvo je jelo sedaj pešati; pa prišla je nova pomoč od zunaj, novoromantika — polagoma sicer in počasi, pa vendar sigurno stopaje, in ne taka kakor sosedna nemška, nego držeča se narodnega duha angleškega. Burns, W. Scott, Moore in Byron so jo prinesli, in oni so bili, ki nijso samo domačej svojej, nego denašnej svetovnej literaturi pokazali novo pot. Kot romanopisec se jim je pridružil Shelley in za njim pristopajo Dickens, Bulwer in Thackeray — oče onega skrajnega, bolnega realizma, ki risa umorne in pobijalne romane, ki še do dendenes naraščajo po posojilnih bibliotekah.

Na Nemškem srečamo zopet romantiko v pesnih pevcev ljubezni (Minnesänger), kateri so tedaj še lastina dvorov. Na nje se oklene pozneje tako zvani meistersgesang, iz časov ko je mestjanstvo postalo nositelj kulture, in po tridesetletnej vojski, morečej

ves kulturni razvoj, pričela je vstajati in rasti zopet poezija. Po dolgem, skoro stoletnem narastaji slovstva pa se je dvignil, pod vplivom študij starih Grkov in Rimljanov, prvi triumvirat nemških klasikov Klopstock, Wieland, Lessing in po znanej „Sturm- und Drangperiode“ in deloma v njej Herder, Göethe, Schiller. Za njimi pa glava nove romantike, Tieck, in ž njim dolga, dolga vrsta imenitnih in neimenitnih učencev. V dvajsetih letih tega stoletja pak je postala zopet vpeljana romantika, lena in neprebavljiva — in nemško slovstvo tega časa je sploh hiralo. — In ko je nastopil Heine, uničila se je v njem romantika sama; umrla je tako rekoč doneče, z dovtipom sama sebe ugrizniviši. Kar je lord Byron angleškej, to je Heine nemškej literaturi. Oba sta uničila staro, in pričela novo delo. Za Heinejem so Börne, Arndt, Gutzkow in Laube glave tako

zopet enoglasno gospod Nace Doksat. Kot odborniki so bili izvoljeni gosp.: Miroslav Vičič, Pavel Beseljak, Peter Kraiger, Vekoslav Kraiger, Anton Ditrich, J. Resnik, M. Petrič, A. Salmič, ml. Za blagajnika je bil zopet enoglasno izvoljen gosp. P. Kraiger in za tajnika enoglasno gospod A. Ditrich. Ker so se finance društvene zboljšale, izsrečkale so se akcije št.: 5, 9, 10, 13, 14, 19, 20, 22, 28, 38, in naj se gosp. vlastniki teh akcij za izplačo pri gosp. P. Kraigerju, blagajniku, oglašiti blagovolijo. Iz tega se daje posnemati, da pri nas narodno življenje še ne stoji tako slabo, da si bi lahko boljše stalo in, če Bog da, še bode.

Iz Celja 6. jan. [Izv. dop.] Celjska narodna čitalnica je imela 6. dec. 1877 svoj redni letni občni zbor, kateri je bil proti drugim letom dobro obiskan, ter se je povsem dobro obnesel. V odbor so bili izvoljeni od 22. oddanih glasov sledeči gospodje: dr. Sernec z 21. glasovi, dr. Kočevar z 20. gl., profesor Žolgar z 19. gl., Josip Lever z 19. gl., Ivan Žuža z 19. gl., Boštjan Kregar z 18. gl., profesor Brežnik z 18. gl., Janez Likar z 12. gl., Franjo Fekonja z 9. gl. — Za namestnike so se volili: g. dr. Ljudevit Filipič, g. Janez Gogola in g. Franjo Krašovic. Za preglednike računov pa: g. Janez Gogola, g. Tomaž Vajda in g. Ferdo Ditinger. Z izidom letošnjega občnega zbora smemo posebno zadovoljni biti, kajti v odbor so se izvolili po večini najodličnejši narodnjaki našega mesta, ter same izvrstne, krepke in marljive moči na slovenskem polji. V seji 22. decembra pretečenega leta pa si je odbor zbral iz svoje srede za predsednika g. dr. Serneca, za podpredsednika g. prof. Brežnika, za blagajnika g. prof. Žolgarja, za tajnika g. Janeza Likarja in za knjižničarja zopet g. prof. Brežnika. Odborniki so potem ostali: Naš znani in sloveči slovenski patrijot, cesarski svetovalec g. dr. Kočevar, g. Ivan Žuža, g. Franjo Fekonja, g. Josip Lever in g. Boštjan Kregar. — Ravno tako je tudi odbor pravo zadel, da si je zbral za predsednika in prvi temelj našega narodnega zavoda, vrlega narodnjaka, iskrenega Slovenca g. dr. Serneca, na čegar skrbnej podpori se bode čitalnica, kakor se uže zdaj vidi, lepo razcvetala in ojačila. Baš g. dr. Sernec je tist faktor naše čitalnice, v katerega se v obče in opravičeno stavi poleg drugih vse za-

imenovanega „Jungdeutschland“, o katerem se je pričakovalo, da ustanovi novo literarno dobo, katera je pa tudi uže utihnila. Nova pota so hodili Grün, Lenau, Scheffel, Auerbach in hiperromantni Oskar von Radwitz pa, do male izjeme, so to tudi efemeri, kakor brezštevilo drugih.

Tukaj pa stojimo tudi uže v najnovejšem, v današnjem času. In ako pogledamo krog sebe, vidimo tudi, kako so se povsod stare ideje ognile novim, kako je vzela slovo duhteča, pa sedaj uže ovela romantika, kako se je sam udušil oni čisti idealizem, ki je pred malo deceniji še edin prevladoval poezijo. Naš čas nij več idealističen. Ideje osemnajstega, filozofičnega stoletja, katerih nositelj je bila vendar po večjem poezija, preustrojile so mišljenje človeško, in ko so se zarasle v meso in kri narodov, polagoma brez pritiska, samo po naravnem zakonu, preustrojile so tudi vnanje in notranje državno življenje,

upanje, kakor smo se tudi pri občnem zboru prepričali.

Nadejati se smemo, da se bliža našej čitalnici tako še lepša in veselejša prihodnost, ter tudi sploh našemu slovenskemu narodu in štajerskim Slovincem posebej.

Iz poročila čitalničnega tajništva pri občnem zboru je bilo tudi razvidno, da je čitalnica storila v pretečenem letu marsikak korak k napredku, ter si je odbor prizadeval kolikor mogoče željam vseh članov ustrezati. Hvalevredno je tudi to, da je g. blagajnik vedno tako varčen, ter je na ta način veliko pripomogel, da čitalnica mimo nekaterih neugodnih razmer še tako trdno stoji in napreduje.

Končno moramo le še z veseljem zabljeliti, da cesarski svetovalec g. dr. Kočevar, kakor poprej vedno, tudi letos nij pozabil kot naš prvi rodoljub in krepki podpornik čitalnice odlikovati se. V obče pa se mora letos pri nas priznati prislovica, ki pravi: „Sloga jači, nesloga tlači.“

Iz Vačjega pri Litiji 2. januarja. [Izviren dopis.] Ko so zadnji dan starega leta 1877 proti večeru oglasili se zvonovi v stolpu farne cerkve sv. Andreja, vabeči ljudi v hišo božjo k zahvalnej pesni za vse dobro v pretečenem letu, zasliši se ob enem tudi streljanje možnarjev $\frac{1}{4}$ ure od trga na bližnjih gričih, in bolj proti večeru se tudi zasveti velikansk slovensk kres. Naredili so bili vse to vrli narodni fantje na čast ruskemu orožju. Zaslišali so se tudi sem ter tja glasi: „Bog živi našega cesarja Franca Jožefa, kot prijatelja ruskega carja Aleksandra I., kateri je šel naše brate osvoboditi“. Peli so narodne pesni, vse to v čast našim slovanskim bratom Rusom in v zahvalo Bogu, da je obrnil vse na pravi pot do osvobojenja slovanskega juga.

Iz Notranjskega 7. jan. [Izv. dopis.] Neki trgovci v Trstu, in to židje, kupujejo v tem krogu napenjalce ali švelerje za neko italijansko železnico. Kakor se čuje, potrebovali bodo več tisoč teh, torej morali jih bodo še precej dobro plačati, ako se bodo naši kmetovalci znali držati, kar jim je sicer težavno, ker je potreba velika. Pa tudi gg. jih varajo, ker jim dopovedujejo, da oni dobijo švel. kolikor hočejo po 1 gld. 57 kr. na železnico postavljene, kar pa nij istina, kajti dobijo jih le od onih, ki se vsled velike potrebe dajo lahko prevariti. Blagovolite to to-

družbo človeško in njeno omiko. Kulturno delo človečanstva je dospelo na tako stopinjo, da se v obče spoznava, da nij več mogoče vse z golo samosvestjo storiti, nego je treba spoznavati svet v njegovej objektivnosti, in kakor je bila prej vera in mitologija podlaga slovstva, tako bode tudi odslej, in je deloma uže samo vednost prava in edina podlaga literarnemu razvitku. Les extremes se touchent — na idealem je prišel realizem. In ozrimo se okolo sebe. Anglija stoji na vrhuncu, ona je početnica te nove stroke in v jednej vrsti ž njo koraka severna Amerika, kjer se žari v najnovejšem času svetlo in jasno ime Bret Harte. Na Francoskem se je z ženjalno George Sand pričela ta nova doba, in za njo, seveda odskakovaje sedaj na desno, sedaj na levo, korakajo Dumas mlajši, Sardou, Daudet, Cherbuliez in drugi.

(Konec prihodnjic.)

rej v svojem velečenj. listu razjasniti in objaviti, da se ne bode onim gg. vsega verjelo ter na ta način našemu kraju nekoliko materialno pomagalo.

Iz Ljutomeru 6. jan. [Izv. dop.] Slovence v Ljutomeru in okolici je z novim letom jako razveselil naš domačin g. Franjo Seršen s tem, da je v svojej novej gostilni (v Kavčičevem hramu), kjer je prav dobra postrežba, ponudil tukajšnji čitalnici prav lepe prostore, kakoršnih uže 4 leta nij imela. Zato se pa Slovenci marljivo tu shajajo in čitajo obilne slovenske novine. Razvijati hoče zdaj omenjeno društvo novo življenje. Poleg veselice nameravajo se osnovati znanstveni govori, s čemer bode mladim družabnikom posebno ustrezno. — Poslednji občni zbor kmetijske podružnice 30. dec. p. l. je bil obilo obiskovan in se je posebno odlikoval z lepimi govori g. Kryla, Kukovca in Šenklija. Poslednji tudi je, dasiravno ne mož slovenske stranke in ne ravno rojen Slovenec, govoril naš jezik, kar naj bode tu hvalno omenjeno, da se ne bode reklo, da Slovenci pametnih mož nasprotne stranke ne spoštujemo.

Iz Borovnice [Izv. dop.] Dasiravno je naša vas — „Preslavno mejsto cokelbürk, Kamor ne pride nikdar Türk“, — in se zato prav nič nijsmo bali, da bi kedaj turške mule prišle Borovnico pit, nas je vse eno vest o slavnej zmagi ruskej črez to nečloveško zver neizrečno razveselila in navdušila. Zato smo menili po izgledu družih slovenskih krajev prav smrtni udarec polumesecu poslaviti s kresovi, ali ker je bilo premalo dogovora o tem, smo stvar opustili, tem laglje, ker smo se prav za trdno nadejali in se še nadejamo, da to nij bila poslednja prilika, da obhajamo slavne zmage ruskih junakov.

V nedeljo, dne 30. dec. je imelo naše bralno društvo svoj občni zbor, pri kojem se je mej družimi vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: za predsednika, mesto odstopivšega g. župnika, g. Janez Majeron, za podpreds. g. Jurij Režek, za blagajnika, g. Josip Košir, za tajnika g. Janez Ržen, odbornike gg.: Janez Levec, Franc Paplar in Leopold Zaletel. O društvenem delovanji v preteklem letu se je poročalo, da je osnovalo tri veselice s petjem, govori, tombolo in eno s plesno (a jako drago) zabavo, napravilo kegljanje na dobitke v društvene namene in da si je preskrbelo deset slovenskih listov in jednega nemškega („Politik“) in se vrh tega tudi vpisalo v Mohorjevo družbo. Ako pomislimo, da so samo listi stali društvo nad 70 gld. in da je kljubu temu društvu ostalo še okolo 40 goldinarjev čistih dohodkov in da je od dohodkov posameznih veselice večkrat polovico darovalo „Narodnej šoli“ v Ljubljani (kar je posnemanja vredno) sme se po vsej pravici dosedanjemu društvenemu odboru izreči popolna zaupnica in zahvala za tako delovanje v preteklem letu. Da se pa v takem malem kraju kakor Borovnica narodno društvo more zdržati s takim vspehom, pa sledi od tod, ker je tukajšnje prebivalstvo sploh vneto za narodno stvar, mej kojim ne dobiš niti jednega takozvanih starih samo- „Kranjcev“, kakoršni se nahajajo pri naših sosedih ob izviru „Nauporta“, ali drugje po Slovenskem; kateri bi nam nasprotjali. Zasluga za vzbujitev te narodne zavesti pa gre vžlasti necemu gospodu, kojega nam je nemila osoda pred kratkim odnesla v tuje kraje. Prav primerno je torej bilo, da se je pri tej priliki od strani od-

bora spominjalo njegovih zaslug in tudi spodobilo bi se bilo, da bi ga bilo bralno društvo, kar se je obče predlagalo, izvolilo za svojega častnega člana, ako bi društveni paragrafi to dopuščali. Imena njegovega pa ne bom obešal na veliki zvonec, kajti v ožjem krogu svojih prijateljev in sploh mej tukajšnjim prebivalstvom si je uže tako zapustil hvaležen spomin.

Domače stvari.

— (Ljubljanska hranilnica) je 7. t. m. v svojem obnem zboru potrdila nasvet direkcije, da proda svojo veliko hišo finančneje direkciji, t. j. državi za 120.000 gl., ki se bodo plačevali v obrokih skozi 30 let s 6 % obrestmi na dolg. Hiša res ni draga in dosti privatnih ljudi bi bilo, ki bi jo bili s tako ugodnimi pogoji tudi radi kupili. Ali, ker zdaj hranilnica podre v ulico strlečo Novakovo hišo poleg kazine in si tam zida novo lepo poslopje za svoj urad, storila bode mnogo za olepšanje mesta. Cela reč bode dognana do okt. 1880.

— (Ljubljanski kazinarji) imajo 10. t. m. zopet shod svojega političnega društva.

— (Cesar) je daroval 250 gl. pogorelcem v Učjih njivah na Dolenjskem.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 6. t. m. predstavljala se je, pred par leti uže igrana, Birch-Pfeiferjina igra „Nasledki skrivnostne prisege“, v kateri je imel g. Kocelj (Grščak) zopet jedenkrat priliko in hvaležno polje, pokazati svojo igralno moč. V njegovih rokah je bila glavna naloga in on jo je izvršil v občno zadovoljnost. G. Schmidt (Tone) in gospica G. Nigrinova (Veronica) sta se oba prav vrlo potrudila in s pohvalo jako radodarno občinstvo odlikovalo ju je z večkratnimi klici. Predstava je bila gladka, in ker smo o igri samej uže večkrat govorili, naj zadostujejo za danes te kratke črtice.

— (Za rokodelske učence) je bila katoliška družba v nedeljo napravila božično veselico, katere se je udeležilo mnogo družin, več odličnih gospij in gospodov. Uvodni govor je govoril g. Jeran na adresu mladih rokodelcev, izmed katerih so nekateri izvrstno deklamirali in peli.

— (Deželne dobrotelne naprave v letu 1877.) V bolnišnici je bilo v oskrbi in sicer: na medicinskem oddelku 1462, na kirurškem 1036, na sifilitičnem 346, na oddelku za kožne bolezni 270 in na ginekološkem oddelku 58, tedaj skupaj 3172. V blaznici (ali normnišnici) jih je bilo 224, v porodišnici 156 porodnic in 141 otrok, skupaj 297, vseh skupaj jih je tedaj bilo oskrbovanih 3693. Ozdravilo in umrlo jih je, in sicer: v bolnici na medicinskem oddelku 1365, na kirurškem 925, na sifilitičnem 290, na oddelku za kožne bolezni 240 in na ginekološkem oddelku 56, skupaj 2876, v blaznici 105, v porodišnici 145 porodnic in 137 otrok, tedaj 282; skupni odpadki znaša 3263. Konec leta 1877 jih je tedaj ostalo: v bolnici 296, v blaznici 119, v porodišnici 15, skupaj 430. Najdencev pri rednicah je bilo v začetku l. 1877 še 320, iz deželne oskrbe izstopilo in umrlo jih je 82, tedaj jih ostaja konec leta 1877 še 238. Skupno število vseh bolnikov l. 1876 je znašalo 3457, v primeri s število l. 1877, leta 3693, se pokaže, da jih je bilo letos 236 več oskrbovanih. Revščina mora res biti velika, če se pomisli, da pride vsako leto 200 bolnih več v bolnico. Potlej pa nemškutarji vpijejo, da so

narodnjaki krivi, če mora dežela za te reveže vedno več plačevati! Vide zadnje volitve!

— (Tiskovna pomota.) V včerajšnjem listu je v rubriki „Vojska“ v drugem oddelku izostala v drugej vrsti beseda „turško“ (mesto) vsled česar se stvar smešno bere. Pa menda si je pomoto vsak bralec uže sam popravil bil.

Dunajska borza 8. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63	gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	„	95	„
Zlata renta	74	„	60	„
1860 drž. posojilo	113	„	20	„
Akcije narodne banke	800	„	—	„
Kreditne akcije	213	„	70	„
London	119	„	—	„
Napol.	9	„	52 1/2	„
C. kr. cekini	5	„	62	„
Srebro	103	„	75	„
Državne marke	58	„	80	„

7. januarja:
Pri Slona: Holber iz Hrasnika. — Gruden iz Gorenjskega. — Schifferer iz Brna. — Zvaut iz Kočevja.
Pri Mateti: Gramer iz Kočevja. — Grandfeld iz Dunaja. — Grof Thun iz Radovljice. — Možina iz Loke. — Grof Wimpfen iz Dunaja.
Pri Zamorci: Slabotiz iz Dunaja. — Kraiger iz Postojne. — Juach iz Trsta.

Umrli v Ljubljani
od 2. do 6. januarja 1878:
Ivan Vindišar, delavec, 31 l., v bolnici za vnetjem hrbnega mozga. — Jakob Molk, kajzar, 42 l., v bolnici za vnetjem možgan. — Ivan Korde, gostilničar, 10 dni, na poljske cesti št. 5, za čustvenim krcem. — Zofia Habberger, soproga post-nam nadoskibnika, 55 l., v Seidenburgovih ulicah št. 3, za zadušitjem. — Jarnej Jeran, delavec, 62 l., v cerkvenih ulicah št. 11, za rakom v želodcu. — Marija Ramuta, vdova trgovčeva, 80 l., v gradskih ulicah št. 1, za starostjo. — Jakob Tome, osebojnik, 66 l., v bolnici, za vnetjem pljuč. — Marija Pogacar, 63 l., v bolnici, za pljučno vodenico. — Josip Mekinec, sadjar, 73 l., v Trnovskih ulicah, št. 21, za ohranjenjem pljuč. — Anton Svete, osebojnik, 61 l., v bolnici, za rakom.

Loterijne srečke.

Na Dunaji 5. jan.: 7. 67. 42. 43. 65.
V Gradcu 5. jan.: 26. 40. 27. 85. 41.

Štev. 72.

(5—2)

Razglas.

Pobiranje pasjega davka za leto 1878 se je s 1. januarjem t. l. pričelo in sicer za vse pse brez izjeme.

Posestniki psov naj si najdalje do 20. t. m. preskrbe marke, za katere plačajo pri mestnej blagajnici takso 2. goldinarjev.

Z ozirom na §. 14 izvrševalnih pravil za pobiranje pasjega davka se vsi lastniki psov opominjajo, da o pravem času takso vplačajo, ker od dne 21. t. m. naprej bodo vsi oni psi, kateri se na ulicah dobijo in, nemajo za letos veljavne marke, takoj od konjača polovljeni.

Mestni magistrat v Ljubljani,

2. januarja 1877.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenjev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.



Vojska,



zaradi katere so morale izostati obilne naročbe na iztok, daje povod

Tovarni za oskrbovanje nevest

A. Straussa, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21,

da vse obdržane večje in manjše pošiljatve perila za gospode, gospe in deca, kakor i platno, robe, prte itd., daje po sledečih zares nizkih cenah, da si izprazni urno orjaško skladišče.

Namesto dveh le eden goldinar!

1 gate za gospode	prej gl. 1.50 zdat le kr. 75
12 angl. robev iz batista, z barvenim robem, obrobljeni	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 srajca za gospode iz širtinga, z nabranimi ali gladkimi prsi	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 prkalasta, prav barvana srajca, najnovejšega kroja	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 angl. trikot-jopica ali hlače, bela in barvana	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
6 elegantnih batistovih robev z barvanim robom, zarobljeni	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 trojnih zavratnikov, najnovejši kroj	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 izšivana srajca za dame, iz najlepšega širtinga	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 elegantne hlače za dame ob kraju okinčane	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 fin nočni korset iz širtinga, obrobljen, najboljši	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
6 finih platnenih robev, jamčeno pravo platno	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 platnene gate za gospode	„ gl. 2. „ „ gl. 1.—
1 fina barvana kreton-srajca, jamčena prava barva	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 bela srajca za gospode z gladkimi trojnimi prsi	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 jako okinčana srajca za dame, najboljša	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 najfinjša izšita hlače za dame, elegantno izvedeno	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 spodnje krilo iz širtinga, najlepši kroj	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 gate za gospode, pravo rumburško platno	„ gl. 3. „ „ gl. 1.50
1 angl. oxford-srajca, najnovejši izgled, jamčeno prava	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 srajca za gospode iz pravega rumburškega platna in lepo nabranimi prsi	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 fino izšita srajca za ples, ročno vezenje, najnovejši kroj	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
6 parov finih angl. manšet, najnovejši kroj	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 fino izšita srajca za dame, bogato okinčana	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 eleg. franc. korset z bogato vezitvijo	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 fino spodnje krilo za dame, bogato okinčano	„ gl. 4. „ „ gl. 2.—
1 hlače za dame, iz najboljšega šnirbarhenta, gladke in krasno okinčane	gl. 1.—, 1.25, 1.50
1 krilo iz najboljšega šnirbarhenta, gladko in krasno okinčano	gl. 1.50, 2.—, 2.50
1 korset, najboljši šnirbarhent, gladki in krasno okinčan	gl. 1.25, 1.50, 2.—
1 srajca za gospode, rumburška, prava, gladka ali nabrana, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
1 srajca za gospode, prava rumburška, fantazija in vezena, najfinjša	gl. 3.50, 4, 4.50, 5
1 srajca za dame, pravo platno, gladka in fantazija, najfinjša	gl. 1.50, 2, 2.50, 3
1 srajca za dame, pravo platno, vezena, najfinjša	gl. 2.50, 3, 3.50, 4
1 kos 30 vatlov najfinjšega šnirbarhenta	gl. 7.50, 8, 9, 10, 11
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive	gl. 9, 10
6 kosov 8 četrtnik šir. rjuh brez šive, čisto platno, najfinjša	gl. 13.50, 14.50, 16.50
1 mizno pokrivalo za 6 oseb, cvilili ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 4.50, 5.50
1 mizno pokrivalo za 12 oseb, cvilili ali damast	gl. 8.50, 10, 11, 12, 14
1 kos 30 vatlov 4 četrtnik šir. domačega platna	gl. 5.50, 6.50, 7.50, 8
1 kos 46 vatlov 5 četrtnik šir. kreaskega platna	gl. 16, 17, 18, 18.50
1 kos 50 vatlov 5 četrtnik šir. irlandca ali holandca	gl. 18, 19, 20, 22, 24, 27, 30
1 kos 54 vatlov 5 četrtnik šir. rumburškega platna	gl. 24, 27, 30, 33, 36, 40 do 60
12 kosov brisač, cvilili ali damast	gl. 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8

Rabat: 1 damastno mizno pokrivalo za 6 oseb ali 24 robev pri nakupu za 50 gold.

Pismene naročbe proti gotovemu denarju ali povzetju se vestno in urno izviše. — Cenilniki in računi za ženitovanjske oprave se zastonj dološiljajo. (378—3)

Naročbe proti dološiljanju gotovine ali povzetju

Wäsche-Bräutausstattungs-Fabrik

von

A. Strauss

Wien I., Rothenthurmstrasse Nr. 21.

